

MINISTERUL EDUCAȚIEI ȘI CERCETĂRII ȘTIINȚIFICE

P R O G R A M A
PENTRU EXAMENUL NAȚIONAL DE DEFINITIVARE
ÎN ÎNVĂȚĂMÂNT
PROFESORI

DISCIPLINA DE EXAMEN: DREPT

2015

1. PREZENTARE. COMPETENȚE GENERALE

PREZENTARE

Programa pentru examenul de definitivare în învățământ reprezintă documentul curricular și normativ de bază în temeiul căruia vor fi structurate și asigurate atât orientarea generală în domeniul cunoașterii științifice și didactic/metodice a domeniului de referință, cât și parcurgerea, prin studiu sistematic, a unei tematici adaptate nivelului profesional al cadrului didactic, relevante, moderne și cu o sensibilă deschidere interdisciplinară.

Programa este concepută ca bază necesară și utilă atât pentru perfecționarea continuă, cât și pentru testarea/evaluarea concepției, cunoașterii, înțelegerii și interpretării principalelor roluri profesionale ale funcției din perspectiva nivelurilor carierei didactice. Acestea se vor corela cu normativitatea psihopedagogică pe baza căreia sunt proiectate, aplicate și inovate structurile și unitățile de competențe - cunoștințele, abilitățile, valorile și atitudinile corespunzătoare standardelor și statutului asumat/jucat de cadrul didactic în unitățile de învățământ preuniversitar din România.

În cadrul acestei programe, de importanță majoră sunt acele componente care vor valoriza **rolul constructiv, coparticipativ al** cadrului didactic în calitatea sa de actor cu statut de educator, de purtător al mesajelor științei devenite disciplină de învățământ, de reprezentant al comunității profesorilor de specialitate instituția școlară și substanța **competențelor dobândite** de acesta, în concordanță cu motivația profesională, cu o serie de **roluri specifice**. De exemplu, pentru dimensiunea didactică, menționăm rolurile: evaluator intern și extern, consilier în procesul de învățare și, mai ales, în depășirea dificultăților în învățare, mediator didactic în procesul de adecvare a logicii domeniului de specialitate la psihologia învățării, predării, evaluării etc.

Au fost urmărite formarea și structurarea competențelor pentru profesia de cadru didactic, cu aplicare la predarea disciplinelor de specialitate din aria curriculară tehnologiei. Pe lângă competențele specifice, în specialitate, sunt vizate competențele pentru îndeplinirea eficientă a unui rol social precum și competențele metodice.

Tematica programei reflectă **ponderile**:

- conținuturilor destinate pentru formarea competențelor științifice (aprox. 60%);
- conținuturilor destinate formării competențelor didactice, încorporând metoda și aplicațiile școlare ale domeniului (aprox. 30%);
- conținuturilor altor tipuri de competențe necesare cadrelor didactice - competențe cheie (aprox. 10%).

În elaborarea programelor au fost aplicate **criterii de selectare a conținuturilor**, precum: relevanța conținuturilor pentru dezvoltarea competențelor cadrelor didactice, utilitatea explicită a conținuturilor pentru activitatea didactică, adaptabilitatea la contexte profesionale, socioculturale, sociale, economice și tehnologice în schimbare/în evoluție, integralitatea și coerența viziunii asupra cunoașterii de specialitate, abordate în relație cu didactica domeniului de specialitate, actualitatea științifică, în raport cu schimbările/ inovațiile la nivel conceptual, metodologic și aplicativ și asigurarea calității în educație.

COMPETENȚE GENERALE

- Proiectarea activității didactice
- Conducerea și monitorizarea procesului de învățare
- Evaluarea activităților educaționale
- Utilizarea tehnologiilor digitale
- Cunoașterea, consilierea și tratarea diferențiată a elevilor
- Managementul clasei de elevi.

TEME DE SPECIALITATE

1. DREPT CONSTITUȚIONAL

- 1.1. Supremația Constituției:** concept; fundamentare științifică; consecințe juridice; garanții.
- 1.2. Controlul constituționalității legilor:** concept; forme de control; autorități competente.
- 1.3. Curtea Constituțională a României:** organizare; funcționare; competență; acte.
- 1.4. Drepturile fundamentale ale cetățenilor:** concept; clasificări; garanții; restrângeri.
- 1.5. Îndatoririle fundamentale:** concept; îndatoririle fundamentale ale cetățenilor României.
- 1.6. Avocatul Poporului**
- 1.7. Parlamentul. Funcții:** funcționarea parlamentului (mandatul, sesiunea, sistemul de vot); incompatibilități și imunități.
- 1.8. Mandatul parlamentar**
- 1.9. Legea, ca act juridic al Parlamentului:** definiție; clasificare (legi constituționale, legi organice și legi ordinare); elaborarea, promulgarea și publicarea legilor; aprobarea legii prin referendum; deosebirile dintre Constituție și legi.

2. DREPT ADMINISTRATIV

- 2.1. **Dreptul aplicabil administrației publice:** obiectele dreptului administrativ; izvoarele, normele și raporturile dreptului administrativ.
- 2.2. **Organizarea administrației publice:** Președintele României; guvernul și administrația centrală; administrația publică locală.
- 2.3. **Funcția publică:** constituționalitatea și legalitatea funcției publice în România; recrutarea și încadrarea funcționarilor publici; dreptul la carieră și răspunderea funcționarilor.
- 2.4. **Activitatea autorităților administrației publice:** definiția și trăsăturile actului administrativ; regimul juridic aplicabil actului administrativ.
- 2.5. **Răspunderea în dreptul administrativ:** răspunderea administrativ-contravențională.
- 2.6. **Contenciosul administrativ:** condițiile acțiunii directe în contenciosul administrativ; acte exceptate de la controlul instanțelor de contencios administrativ.

3. DREPT CIVIL

- 3.1. **Raportul juridic civil:** definiție; părțile raportului juridic civil; conținut; obligația civilă.
- 3.2. **Bunurile și clasificarea lor**
- 3.3. **Actul juridic civil.** definiție; categorii de acte juridice civile; condițiile actului juridic civil; efecte; nulitatea actului juridic civil.
- 3.4. **Patrimoniul și funcțiile lui:** noțiune, caractere juridice, funcții.
- 3.5. **Dreptul de proprietate și alte drepturi reale:** noțiune, caractere; felurile proprietății în raport de titular (domeniul public și domeniul privat).
- 3.6. **Modurile de dobândire a drepturilor reale:** legea; tradițiunea, ocupațiunea, accesiunea; uzucapiunea.
- 3.7. **Dezmembrămintele dreptului de proprietate:** dreptul de uzufruct; dreptul de uz; servituți; dreptul de suprafață.
- 3.8. **Contractul ca izvor de obligații:** definiție, clasificare, încheiere, efecte.
- 3.9. **Faptul juridic ilicit și licit, ca izvor de obligații:** răspunderea civilă delictuală (natura juridică, funcții); răspunderea civilă contractuală; răspunderea pentru fapta proprie (condițiile generale ale răspunderii: prejudiciul, fapta ilicită, raportul de cauzalitate între fapta ilicită și prejudiciu, vinovăția, existența capacității delictuale a celui ce a săvârșit fapta ilicită); răspunderea pentru fapta altei persoane (răspunderea părinților pentru fapta copiilor minori; răspunderea institutorului pentru faptele elevilor și a meșteșugarilor pentru faptele ucenicilor; răspunderea comitenților pentru faptele prepușilor).
- 3.10. **Contracte speciale, vânzarea, donația, locațiunea, antrepriza, mandatul, societatea civilă.**

4. DREPT PENAL

- 4.1. **Noțiuni generale:** dreptul penal ca ramură de drept: noțiunea, obiectul, caracterul; raportul juridic penal: noțiune, importanță, structură, particularități; izvoarele dreptului penal.
- 4.2. **Legea penală și limitele aplicării sale:** legea penală, noțiunea și categoriile de legi penale; aplicarea legii penale în spațiu: problemele aplicării legii penale în raport cu faptele săvârșite pe teritoriul țării; aplicarea legii penale în raport cu faptele săvârșite în afara teritoriului țării;
- 4.3. **Noțiunea de infracțiune:** trăsăturile esențiale ale infracțiunii: pericolul social, vinovăția, prevederea în legea penală.
- 4.4. **Conținutul infracțiunii:** aspecte generale: noțiune și importanță, structură, clasificare; conținutul constitutiv al infracțiunii: noțiuni preliminare, latură obiectivă, latură subiectivă; condiții privind obiectul, subiecții, locul și timpul săvârșirii acțiunii.
- 4.5. **Formele și modalitățile infracțiunii:** formele infracțiunii: aspecte generale, acte preparatorii, tentativa, infracțiunea fapt consumat, infracțiunea fapt epuizat.
- 4.6. **Săvârșirea infracțiunii de mai multe persoane:** generalități privind pluralitatea de infractori: noțiune și caracterizare, forme; participația penală: generalități, participația propriu-zisă (perfectă) și participația improprie (imperfectă).
- 4.7. **Cauzele care înlătură caracterul penal al faptei:** cauzele generale care exclud vinovăția persoanei în săvârșirea unei fapte prevăzute de legea penală: legitima apărare, starea de necesitate, constrângerea fizică și constrângerea morală, cazul fortuit, iresponsabilitate, beția, minoritatea făptuitorului, eroarea, fapta prevăzută de legea penală care nu prezintă pericolul social al unei infracțiuni.
- 4.8. **Sancțiunile în dreptul penal:** generalități privind sancțiunile în dreptul penal: particularitățile sancțiunilor în dreptul penal, cadrul sancțiunilor în dreptul penal (pedepse, măsuri de siguranță, măsuri educative); generalități asupra pedepselor: noțiunea și caracterul pedepsei, scopul și funcțiile pedepsei, categorii de pedepse;
- 4.9. **Răspunderea penală:** generalități privind răspunderea penală ca instituție: noțiune și caracterizare; generalități privind individualizarea pedepselor: noțiune, forme și modalități, mijloace de individualizare; individualizarea legală a pedepselor: aspecte generale, individualizarea legală propriu-zisă, stabilirea cadrului și mijloacelor de realizare a celorlalte forme de individualizare; individualizarea judiciară a pedepselor: criteriile generale de individualizare, circumstanțele atenuante, circumstanțele agravante,

aplicarea sancțiunilor față de infractorii minori: măsurile educative (muștrarea, libertatea supravegheată, internarea într-un centru de reeducare, internarea într-un institut medical educativ);

5. DREPTUL MUNCII ȘI SECURITĂȚII SOCIALE

5.1. Obiectul, definiția și caracterizarea dreptului muncii

5.2. Izvoarele dreptului muncii: categorii de izvoare ale dreptului muncii; specific.

5.3. Raportul juridic de muncă: subiectele, conținutul, obiectul raportului juridic de muncă.

5.4. Dreptul individual al muncii: contractul de muncă: părțile contractului de muncă, condiții de valabilitate; forma și conținutul contractului de muncă; nulitatea, suspendarea, delegarea, detașarea, transferul, încetarea contractului de muncă.

5.5. Timpul de lucru și timpul de odihnă: noțiunea de timp de lucru; durata zilei de muncă; munca suplimentară; noțiunea și formele timpului de odihnă; concediul de odihnă; alte categorii de concediu.

5.6. Răspunderea materială și obligații de restituire: noțiune, trăsături specifice; condiții; formele răspunderii materiale; procedura de stabilire și recuperare a despăgubirilor în cazul răspunderii materiale.

6. DREPT COMERCIAL

6.1. Introducere în dreptul comercial: noțiunea și obiectul dreptului comercial; izvoarele dreptului comercial.

6.2. Faptele de comerț: noțiunea și caracteristicile faptelor de comerț; clasificarea faptelor de comerț; fapte de comerț obiective; fapte de comerț subiective; fapte de comerț unilaterale.

6.3. Comercianții – reguli generale: calitatea de comerciant; capacitatea cerută pentru a fi comerciant; obligațiile profesionale ale comercianților; fondul de comerț.

6.4. Societăți comerciale: reguli generale privind societățile comerciale: noțiunea de societate comercială, elemente specifice; clasificarea societăților comerciale; constituirea societăților comerciale (acte constitutive, condiții de validitate); modificarea actelor constitutive; dizolvarea și lichidarea societăților comerciale; reguli speciale privind diferitele forme de societate: societatea pe acțiuni (noțiune, constituire, regimul acțiunilor, bilanț, beneficii, rezerve, dizolvare și lichidare); societatea cu răspundere limitată (noțiune, constituire, funcționare, dizolvare și lichidare).

6.5. Obligațiunile comerciale: contractele comerciale: vânzare-cumpărare; mandat; comision; gaj; locațiunea.

3. TEMATICA DIDACTICĂ A DISCIPLINEI

1. Locul și rolul disciplinelor/modulelor de specialitate în învățământul preuniversitar. Construirea demersurilor didactice pentru realizarea unui învățământ centrat pe elev.

2. Curriculumul școlar:

a) elemente componente (curriculum național, planuri-cadru, arii curriculare, trunchi comun, discipline, module);

b) documente curriculare (standarde de pregătire profesională, planuri-cadru și planuri de învățământ, programe școlare, manuale școlare, auxiliare curriculare);

c) obiectivele predării – învățării – evaluării la disciplinele/modulele din aria curriculară “Tehnologii”. Competențe generale, competențe specifice, unități de competență și competențe.

d) proiectarea curriculumului în dezvoltare locală sau la decizia școlii de tipul: aprofundare/extindere/opțional ca disciplină nouă;

3. Operaționalizarea obiectivelor didactice: proceduri de operaționalizare și exemple.

4. Relația între competențe și conținuturi de instruire.

5. Metode și procedee de predare-învățare:

a) clasificarea și caracteristicile principalelor grupe de metode de învățământ;

b) exemplificări de aplicare a unor metode specifice disciplinelor/modulelor de specialitate;

c) utilizarea metodelor de predare active – participative, centrate pe elev/tehniciilor de învățare prin cooperare: metoda proiectului; studiul de caz; jocul de rol; brainstorming-ul; lucrul în echipă; problematizarea;

d) utilizarea tehnologiilor informatice și de comunicare în procesul didactic; exemplificări;

6. Mijloacele de învățământ și integrarea lor în procesul de predare-învățare-evaluare:

a) funcțiile didactice ale mijloacelor de învățământ;

b) tipuri de mijloace de învățământ și caracteristicile lor; exemplificări.

7. Medii de instruire reale și virtuale: cabinete, laboratoare, ateliere, complexe multimedia, săli de clasă, târguri și expoziții, agenți economici (descriere și condiții de utilizare);

8. Forme de organizare a activității didactice: lecția și variantele de lecții; alte forme de organizare (cercurile de elevi, consultațiile, vizitele și excursiile etc.).

9. Evaluarea rezultatelor școlare în concordanță cu obiectivele curriculare și criteriile de performanță din standardele de pregătire profesională;

a) evaluarea, componentă fundamentală a procesului de învățământ: definire, funcții;

b) metode și tehnici de evaluare;

c) erori în evaluare și modalități de minimizare a lor;

d) construirea instrumentelor de evaluare (teste, chestionare, fișe etc.);

e) calitățile instrumentelor de evaluare: validitate, fidelitate, obiectivitate și aplicabilitate;

f) tipologia itemilor: definiție, clasificări, caracteristici, domenii de utilizare, reguli de proiectare, modalități de corectare și notare.

10. Proiectarea demersului didactic: planificare calendaristică, proiectarea unității de învățare, proiectarea lecției (pentru diferite tipuri de lecții).

11. Modalități de adaptare a procesului instructiv-educativ în vederea integrării elevilor cu cerințe educaționale speciale (CES).

12. Pregătirea profesorului pentru activitatea didactică (profesională de specialitate, psihopedagogică și metodică).

4. BIBLIOGRAFIE

TEMATICA DE SPECIALITATE

1.	Apostol, D.C.,	Drept și legislație – manual pentru clasa a X-a	Editura Didactică și Pedagogică, București, 2002
2.	Apostol, D.C., Ionescu, S.C.,	Economia întreprinderii și elemente de legislație – manual pentru clasa a XI-a	Editura Didactică și Pedagogică, București, 2002
3.	Athanasie, A., Moarcăș, C. A.,	Muncitorul și legea	Editura Oscar Print, București, 1999
4.	Beleiu, Gh., Nicole, M., Trușcă, P.,	Drept civil român	Editura Universul Juridic, 2002
5.	Beligrădeanu, Ș.,	Legislația muncii comentată	Editura Lumina Lex, 1999-2002
6.	Bîrsan, C.,	Drept civil. Drepturi reale	Editura All Beck, București, 2002
7.	Bozgan, V., Sârbu, A.,	Economia întreprinderii și elemente de legislație – manual pentru clasa a XI-a	Editura Economică Preuniversitară, București, 2001
8.	Bulai, C.,	Manual de drept penal, partea generală	Editura All, București, 1997;
9.	Căpățână, O.,	Instituții ale noului drept comercial. Societățile comerciale	Editura Lumina Lex, București, 1991
10.	Cărpeneanu, S.,	Drept comercial român, ediția a IV-a	Editura All Beck, București, 2002
11.	Deak, F.,	Tratat de drept civil, Contracte speciale	Editura Universul Juridic, București, 2002
12.	Dușcă, A.I., Țenea, A.L.,	Drept și legislație – manual pentru clasa a X-a	Editura Oscar Print, București, 2001
13.	Filipescu, I.,	Drept civil, Dreptul de proprietate și alte drepturi reale	Editura Actami, București, 2000
14.	Ghimpu, S., Țiclea, A.,	Dreptul muncii	Editura All Beck, București, 2000
15.	Iorgovan, A.,	Tratat de drept administrativ, vol.I și II., ediția a III-a	Editura All Beck, colecția Curs universitar, București, 2001 (vol. I) și 2002 (vol. II)
16.	Matei, L., Popescu, I., Dincă, D.,	Instituțiile administrației publice – manual pentru clasa a XII-a	Editura Economică Preuniversitară, București, 2001
17.	Mitrache, C., Mitrache, C.,	Drept penal român	Casa de editură și presă Șansa, București, 2002
18.	Mladen, C.,	Drept și legislație – manual pentru clasa a X-a	Editura Economică Preuniversitară, București, 2001
19.	Muraru, I., Tănăsescu, S.,	Drept constituțional și instituții politice, ediția a IX-a revăzută și adăugită	Editura Lumina Lex, București, 2001
20.	Stătescu, C., Bîrsan, C.,	Teoria generală a obligațiilor	Editura All Beck, București, 2002
21.	Toader, C., Ciobanu, A., Răducanu, A.,	Drept și legislație – manual pentru clasa a X-a	Editura All Educațional, București, 2002
22.	Țaina, C.,	Drept și legislație – manual pentru clasa a X-a	Editura Economică Preuniversitară, București, 2001
23.	Vida, I.,	Puterea executivă și administrația publică	Editura Regia Autonomă "Monitorul Oficial", București, 1994

TEMATICA DE DIDACTICĂ A DISCIPLINEI

1.	Adăscăliței, A.,	Instruire asistată de calculator, Editura „Polirom”, Iași, 2007
2.	Cerghit, I.,	Metode de învățământ, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1997

3. Carcea I.M., Consultanță și consiliere educațională, Editura Didactică și Pedagogică, București, 2005
4. Cucos, C., Pedagogie, Editura „Polirom”, Iași, 1996
5. Cristea, S. (coord) Curriculum pedagogic, Editura Didactică și Pedagogică, București, 2006
6. Crețu, C., Curriculum diferențiat și personalizat, Editura „Polirom”, Iași, 1998
7. Ionescu, M., Radu, I., Didactica modernă, Editura „Dacia”, Cluj-Napoca, 1995
8. Jinga, I., Negreț, I., Învățarea eficientă, EDITIS, București, 1994
9. Jinga, I., Istrate, E. Instruirea și evaluarea asistată de calculator, Editura „ALL”, București, 2006

10. Joița, E., Eficiența instruirii, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1998
11. Lisievici P. Evaluarea în învățământ. Teorie, practică, instrumente. Editura „Aramis”, București, 2002
12. Manolescu, M., Evaluarea școlară, Editura „Meteor”, București, 2006
13. Neacșu, I., Instruire și învățare, ediția a II-a, revizuită, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1999
14. Nicola I., Tratat de pedagogie, EDP, București, 1996
15. Nițucă, C., Stanciu, I., Didactica disciplinelor tehnice, Editura „Performantica”, 2006
16. Negreț, I., Didactica Nova, Editura „Aramis”, București, 2004
17. Onu, P., Luca, C., Introducere în didactica specialității – discipline tehnice și tehnologice, Editura „Polirom”, Iași, 2004
18. Onu, P., Luca, C., Didactica specialității, Editura „Gh. Asachi”, Iași, 2002
19. Oprea C.L. Strategii didactice interactive, Editura Didactică și Pedagogică, București, 2006

20. Petty G. Profesorul azi. Metode moderne de predare. Editura „Atelier Didactic”, București, 2007
22. Radu, I., T., Evaluarea în procesul didactic, Editura Didactică și Pedagogică, București, 2000
23. Toma, S., Profesorul factor de decizie, Editura „Tehnică”, București, 1999
24. Tomșa, G., Orientarea și dezvoltarea carierei la elevi, Casa de editură și presă „Viața Românească”, București, 1999
25. *** Curriculum național aprobat , www.edu.ro
26. *** Ghiduri metodologice pentru aplicarea programelor școlare pentru aria curriculară „Tehnologii”.